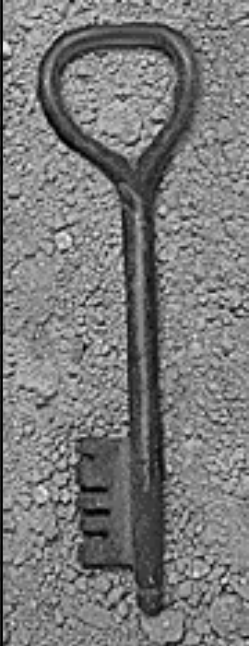

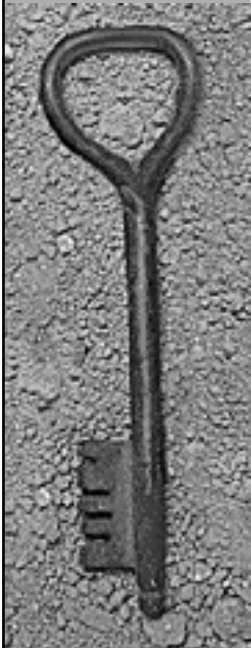
SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM

*aneb jak získávat informace od
orgánů veřejné správy*

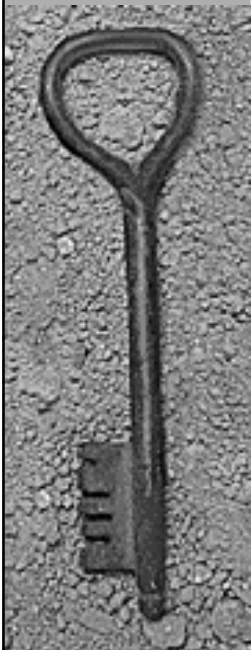
Co je to informace?

- ◆ • **Zpráva, sdělení**
- ◆ • **Vnesení tvaru, zformování**

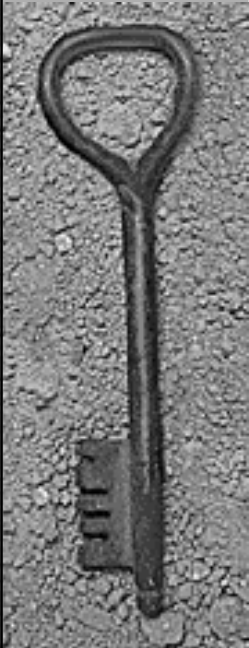
Od pol. 20. stol. *informace* jako obecně užívaný vědecký pojem v různých oborech:

- ◆ A) zpráva o nějaké věci nebo situaci, jež se někomu předává;
- ◆ B) zmenšení, snížení neurčitosti v důsledku získaného sdělení;
- ◆ C) sdělení těsně spojené s řízením, signály spojené se syntaktickými, sémantickými a pragmatickými charakteristikami;
- ◆ D) odraz různotvárnosti mezi libovolnými objekty a procesy v živé i neživé přírodě.

Právní úprava

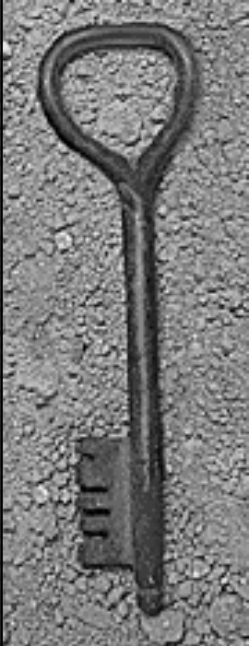
- ◆ Zákon č.106/1999 sb. O svobodném přístupu k informacím, ze dne 11.5.1999

Kdo má povinnost poskytovat informace?

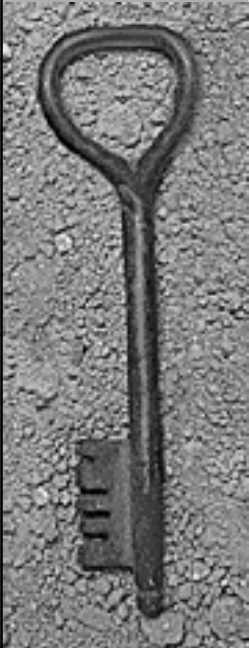
Povinnými subjekty jsou :

- a) státní orgány
- b) orgány územní samosprávy
- c) veřejné instituce hospodařící s veřejnými prostředky
- d) subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy, a to pouze v rozsahu této jejich rozhodovací činnosti

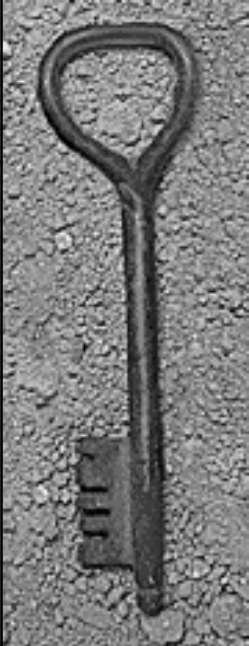
Státní orgány

- ◆ obě komory Parlamentu (Poslanecká sněmovna PČR a Senát PČR) , ale i všechny parlamentní komise a výbory
- ◆ prezident republiky
- ◆ vláda
- ◆ ministerstva

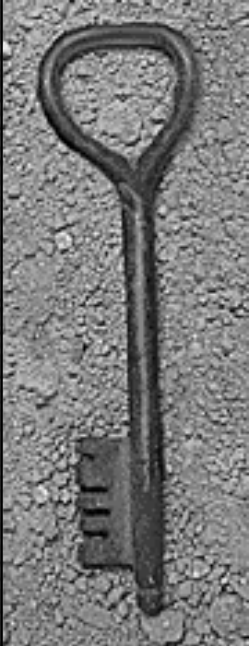
Tzv. ostatní ústřední orgány státní správy:

- ◆ 1. Český statistický úřad
- ◆ 2. Český úřad zeměměřický a katastrální
- ◆ 3. Český báňský úřad
- ◆ 4. Úřad průmyslového vlastnictví
- ◆ 5. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
- ◆ 6. Správa státních hmotných rezerv
- ◆ 7. Státní úřad pro jadernou bezpečnost
- ◆ 8. Komise pro cenné papíry
- ◆ 9. Národní bezpečnostní úřad
- ◆ 10. Energetický regulační úřad
- ◆ 11. Úřad vlády České republiky

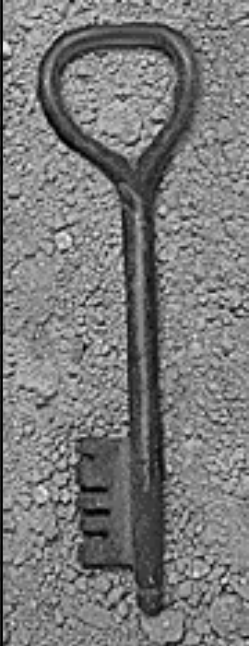
Další „neústřední“ orgány výkonné moci např.

- ◆ Celní správa ČR
- ◆ Státní zemědělská a potravinářská inspekce
- ◆ Česká inspekce životního prostředí
- ◆ Moravský zemský archiv
- ◆ Zemědělská vodohospodářská správa atd

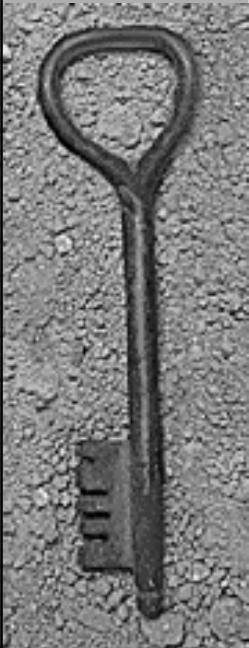
Moc soudní

- ◆ informační povinnost mají **všechny typy** soudů

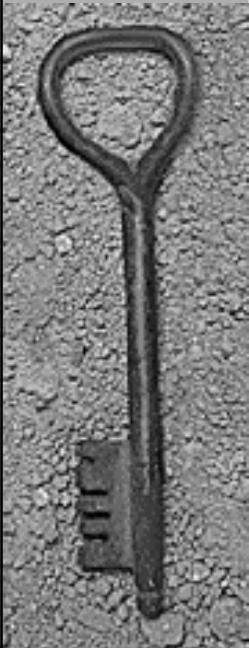
Orgány územní samosprávy

- ◆ přímo obec či kraj – reprezentovaná zastupitelstvem, radou, starostou nebo hejtmanem
- ◆ obecní úřad nebo krajský úřad
- ◆ obecní policie – která je dle § 1 z.č.553/1991 orgánem obce zřizovaným a zrušovaným obecně závaznou vyhláškou

Veřejné instituce hospodařící s veřejnými prostředky např.

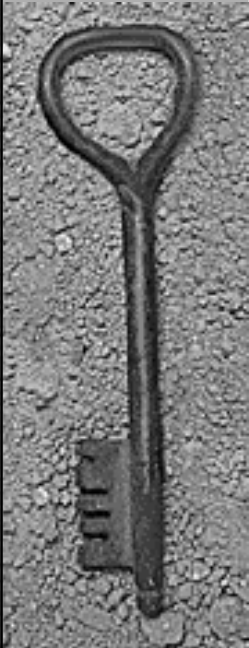
- ◆ Fond národního majetku (FNM)
- ◆ veřejné VŠ
- ◆ veřejnoprávní elektronická média (ČT, ČRo)
- ◆ Všeobecná zdravotní pojišťovna (VZP)

**Subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování
o právech, právem chráněných zájmech
nebo povinnostech fyzických nebo
právnických osob v oblasti veřejné správy**

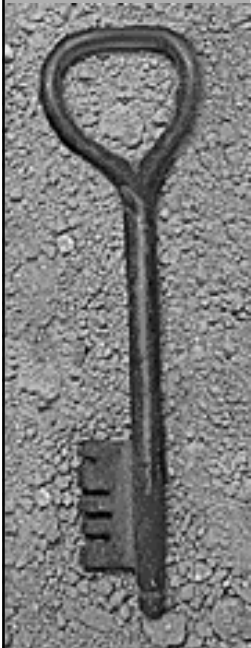
**mají pouze částečnou (parciální) informační
povinnost např**

- ◆ soukromá VŠ
- ◆ soukromé zdravotnické zařízení
- ◆ profesní či zájmová komora (např. ČAK
nebo ČLK)

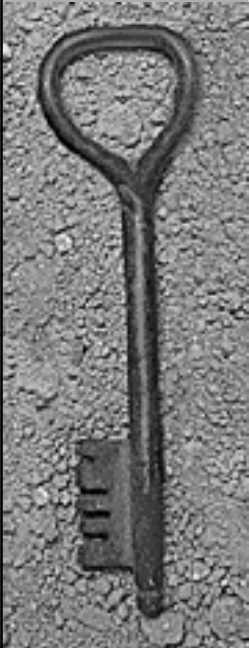
Kdo může být **žadatelem o informaci?**

- ◆ každá fyzická osoba
- ◆ každá právnická osoba

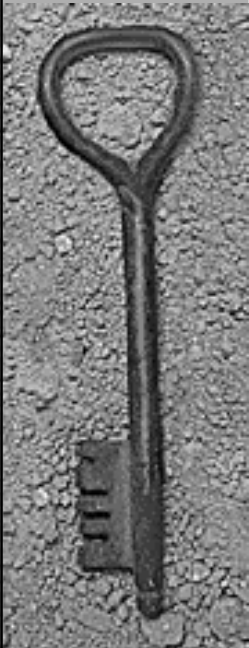
Vlastní poskytování informací může být realizováno

- ◆ na základě žádosti žadatele
- ◆ zveřejněním

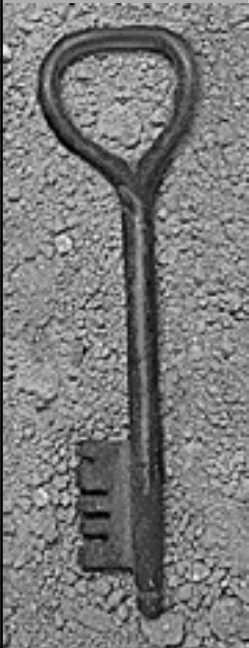
Každý povinný subjekt musí zveřejnit:

- ◆ a) **důvod a způsob** založení povinného subjektu, včetně podmínek a principů, za kterých provozuje svoji činnost,
- ◆ b) **popis** své organizační struktury, místo a způsob, jak získat příslušné informace, kde lze podat žádost či stížnost, předložit návrh, podnět či jiné dožádání anebo obdržet rozhodnutí,

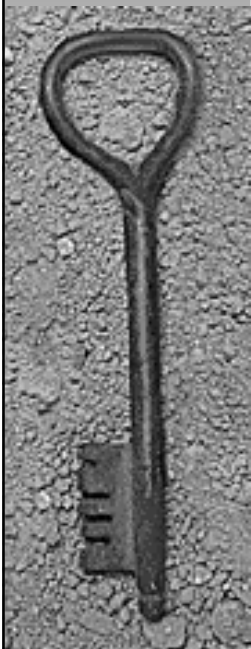
Každý povinný subjekt musí dále zveřejnit:

- ◆ c) místo, lhůtu a způsob, kde lze podat **opravný prostředek** proti rozhodnutí povinného subjektu, a to včetně výslovného uvedení požadavků, které jsou v této souvislosti kladeny na žadatele, jakož i popis postupů a pravidel, která je třeba dodržovat při těchto činnostech, a název příslušného formuláře a způsob a místo, kde lze takový formulář získat,
- ◆ d) **postup a lhůty**, které musí povinný subjekt **dodržovat** při vyřizování všech žádostí, návrhů i jiných dožádání občanů,

Každý povinný subjekt musí dále zveřejnit:

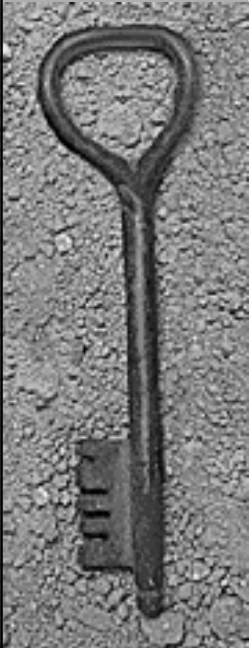
- ◆ e) **přehled** nejdůležitějších předpisů, podle nichž povinný subjekt zejména jedná a rozhoduje, které stanovují právo žádat informace a povinnost poskytovat informace a které upravují další práva občanů ve vztahu k povinnému subjektu, a to včetně informace, kde a kdy jsou tyto předpisy poskytnuty k nahlédnutí,
- ◆ f) *sazebník úhrad* za poskytování informací,
- ◆ g) *výroční zprávu* za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací

Neposkytované informace

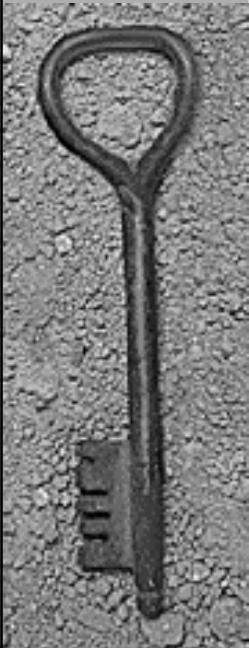
Nec scire fas est omnia
(*A ani nesmíme znát všechno*)

Horatius

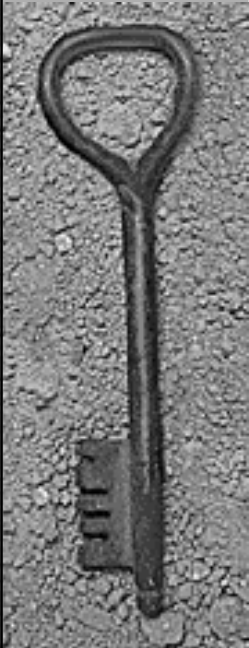
Jaké informace povinný subjekt neposkytne?

- ◆ a) utajované skutečnosti
- ◆ b) informace spadající pod ochranu obchodního tajemství
- ◆ c) informace narušující ochranu důvěrnosti majetkových poměrů
- ◆ d) vnitřní pokyny a personální předpisy

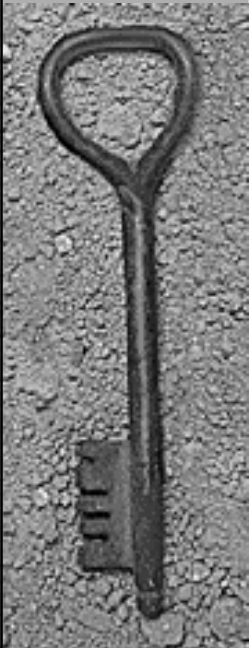
Jaké další informace povinný subjekt **neposkytne**?

- ◆ e) nehotové (připravované) informace
- ◆ f) „podmíněné“ informace
- ◆ g) pravidelně publikované informace
- ◆ h) ochrana duševního vlastnictví
- ◆ i) informace získané od třetích osob – (částečné omezení dle § 11 odst. 3 z.č.106/1999 Sb.)
- ◆ j) informace spadající pod jiná omezení

Jiná omezení - Povinné subjekty dále neposkytnou informace o:

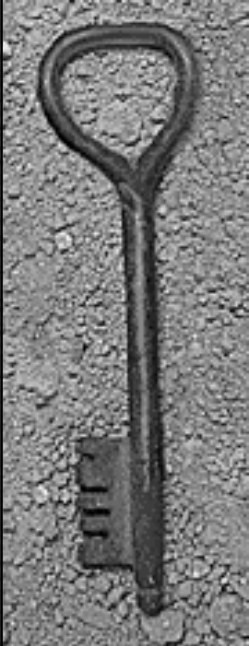
- ◆ a) probíhajícím trestním řízením,
- ◆ b) rozhodovací činnosti soudů,
- ◆ c) plnění úkolů zpravodajských služeb, přípravě, průběhu a projednávání výsledků kontrol v orgánech Nejvyššího kontrolního úřadu,
- ◆ e) činnosti příslušné organizační složky Ministerstva financí podle zvláštního právního předpisu. (Tím zde je z.č.61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti).

Jaké jsou náležitosti žádosti o poskytnutí informace?

žádost o poskytnutí informace lze podat:

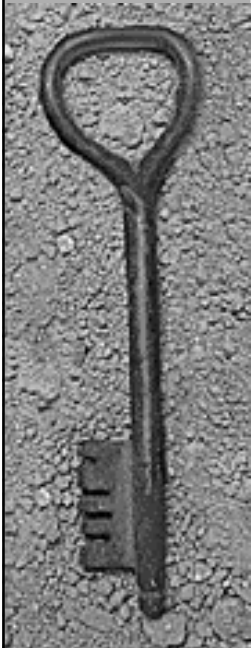
- ◆ **Ústně**
- ◆ **Písemně**, a to i prostřednictvím telekomunikačního zařízení

Postup při podávání a vyřizování písemných žádostí o poskytnutí informace

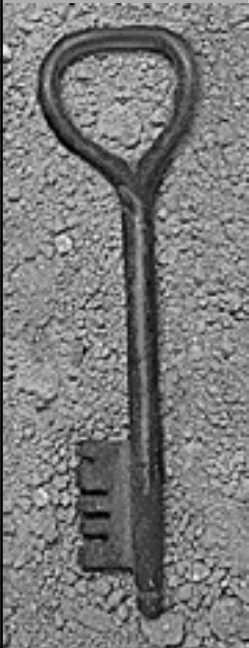
Z podání musí být nezbytně zřejmé tyto dvě skutečnosti:

- ◆ 1. Povinný subjekt, kterému je podání určeno.
- ◆ 2. Subjekt, který jej činí.

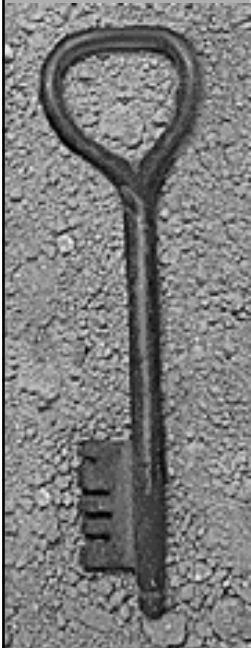
Povinný subjekt posoudí obsah žádosti a má tři možnosti dalšího postupu:

- ◆ a) *v případě, že je žádost nesrozumitelná, není zřejmé, jaká informace je požadována, nebo je formulována příliš obecně, vyzve žadatele ve lhůtě do sedmi dnů od podání žádosti, aby žádost upřesnil, neupřesní-li žadatel žádost do 30 dnů, rozhodne o odmítnutí žádosti,*

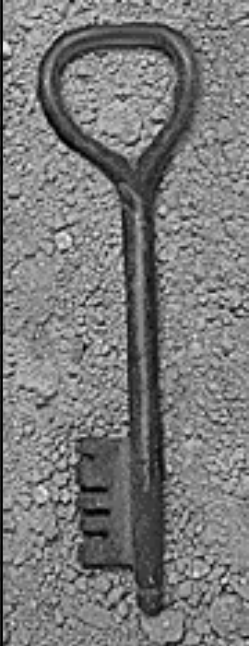
Povinný subjekt posoudí obsah žádosti a má tři možnosti dalšího postupu:

- ◆ b) v případě, že požadované informace *se nevztahují k jeho působnosti*, žádost odloží a tuto odůvodněnou skutečnost sdělí do tří dnů žadateli,

Povinný subjekt posoudí obsah žádosti a má tři možnosti dalšího postupu:

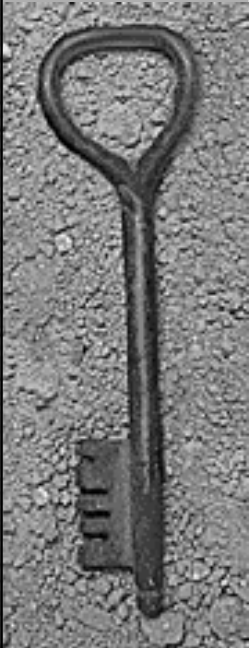
- ◆ c) *poskytne požadovanou informaci ve lhůtě nejpozději do 15 dnů od přijetí podání nebo od upřesnění žádosti podle písmena a), a to písemně, nahlédnutím do spisu, včetně možnosti poříditi kopii, nebo na paměťových médiích.*

Lhůtu pro poskytnutí informace lze *prodloužit ze závažných důvodů (max. o deset dní)*

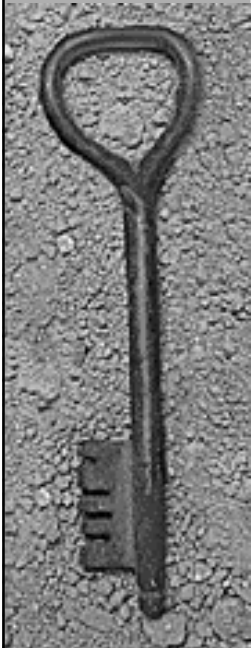
Za závažné důvody se dle současného
právního stavu pokládají:

- a) vyhledání a sběr požadovaných informací
v jiných úřadovnách, které jsou oddělené
od úřadovny vyřizující žádost,
- b) vyhledání a sběr *objemného množství*
oddělených a odlišných informací
požadovaných v jedné žádosti,

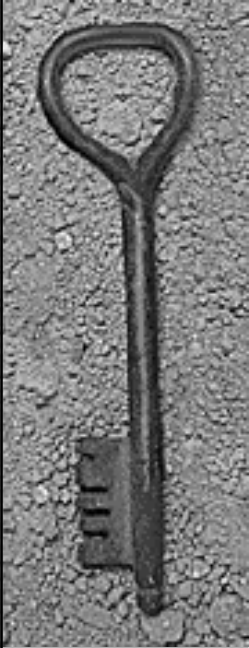
Za další závažné důvody se dle současného právního stavu pokládají:

- ◆ *C) konzultace s jiným povinným subjektem, který má závažný zájem na rozhodnutí o žádosti, nebo mezi dvěma nebo více složkami povinného subjektu, které mají závažný zájem na předmětu žádosti.*

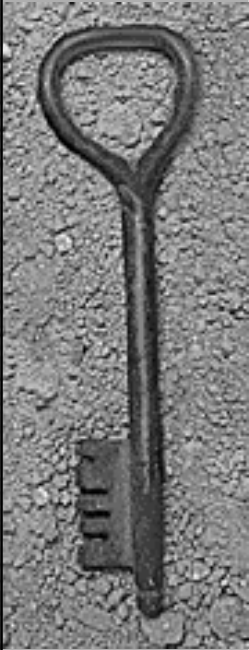
Náležitosti rozhodnutí v případě zamítnutí žádosti

- ◆ označení povinného subjektu
- ◆ číslo jednací
- ◆ datum vydání rozhodnutí
- ◆ označení příjemce rozhodnutí
- ◆ výrok s uvedením právních předpisů, podle nichž bylo rozhodováno
- ◆ odůvodnění každého omezení práva na informace
- ◆ poučení o místě, době a formě podání opravného prostředku
- ◆ vlastnoruční podpis pověřeného pracovníka povinného subjektu s uvedením jména, příjmení a funkce

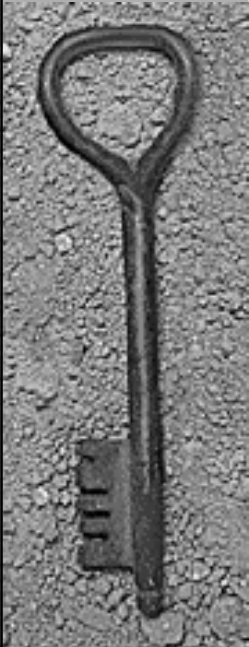
Odvolání

- ◆ Proti rozhodnutí povinného subjektu *o odmítnutí žádosti* lze podat odvolání ve lhůtě do 15 dnů od doručení rozhodnutí nebo od marného uplynutí lhůty pro vyřízení žádosti v případě uvedeném v § 15 odst. 4. Odvolání se podává u povinného subjektu, který rozhodnutí vydal nebo měl vydat.

Kdo je příslušný rozhodovat o odvolání?

- ◆ O odvolání proti rozhodnutí povinného subjektu rozhoduje *povinný subjekt nejblíže vyššího stupně nadřazený povinnému subjektu*, který rozhodnutí vydal nebo měl vydat.

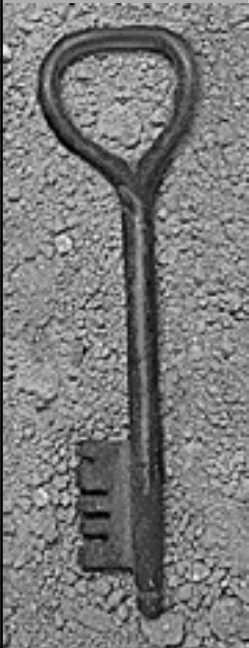

Hrazení nákladů

*Nosse volunt omnes, mercedem
solvere nemo*

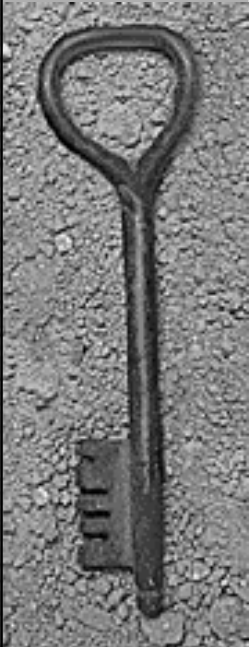
*(Poznat to chtějí všichni, však
nikdo zaplatit nechce)*

Juvenalis

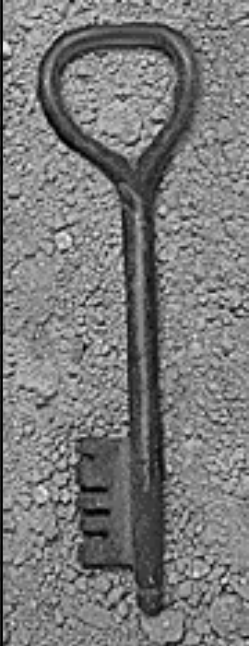
Kolik to bude stát?

- ◆ Povinné subjekty jsou **oprávněny žádat úhradu** ve výši, která *nesmí přesáhnout náklady* spojené s vyhledáváním informací, pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli.
- ◆ Žadateli musí být na jeho žádost *potvrzena předpokládaná výše úhrady nákladů*.
- ◆ Povinný subjekt může podmínit vydání informací zaplacením úhrady nebo zálohy.

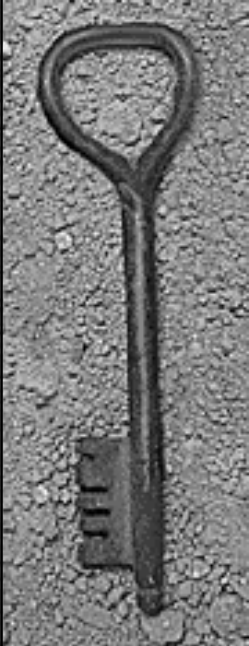
Použitá a doporučená literatura:

- ◆ *Filip, J.: Ústavní právo České republiky. I.díl, Brno 1997, 3.vyd. 1999*
- ◆ *Hendrych, D. a kol.: Správní právo. Obecná část, 4.vydání, Praha: C.H.Beck, 2001*
- ◆ *Korbel, F. a kol.: Právo na informace, Linde Praha 2004*
- ◆ *Kužílek, O., Žantovský, M.: Svoboda informací – Svobodný přístup k informacím v právním řádu ČR, Linde Praha a.s., 2002*
- ◆ *Maštalka, J.: Právo na informace i na jejich ochranu , Právní rádce 8/1999, vydavatel Economia a.s. Praha, 2000*

Použitá a doporučená literatura:

- ◆ *Mates, P.: Právo na informace, Právní praxe 2/2000, Praha, 2000*
- ◆ *Stejskal, M.: Moudrost starých Římanů, Praha: Odeon, 1990*
- ◆ *Zeman, V., Brůna, M.: Poskytování informací v praxi správních úřadů, Veřejná správa 20/2002, Praha, 2002*
- ◆ *Důvodová zpráva k zákonu č.106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, autor: Senát PČR, Praha*

Internetové odkazy:

- ◆ www.otevrete.cz – web pro otevřenost veřejné správy
- ◆ www.infozakon.sk – slovenské stránky věnované právu na informace
- ◆ www.obcanske-poradny.cz/106 - *Autorem textu je Oldřich Kužílek, spoluautor zákona 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, součást informační databáze Asociace občanských poraden*